

● **ศ.ดร.พสุ เดชะรินทร์**

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
pasu@cbs.chula.ac.th

Learning Machine ไม่ใช่เพียงแค่ Machine Learning

ในยุคที่เรากำลังก้าวเข้าสู่ความเป็น 4.0 นั้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญกำลังเกิดขึ้นไม่ใช่เพียงแค่เรื่องความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคนหรือมนุษย์ก็กำลังจะเกิดขึ้น **เริ่มจากอายุขัยของคนที่ยาวนานขึ้น มีข้อเขียนของ WEF ที่ระบุว่าอายุขัยเฉลี่ยของคนจะเพิ่มขึ้น 2 ปี ในทุกๆ 10 ปี** ในบางประเทศเช่น ญี่ปุ่น อิตาลี เยอรมนี อายุขัยสูงสุดของสภาพสตรีนั้นใกล้เคียงกับเลข 90 มากขึ้นไปเรื่อยๆ ส่วนของสุขภาพบุรุษก็จะอยู่ที่ประมาณ 80 สำหรับในประเทศไทย จากข้อมูลของ Euromonitor ก็ระบุว่าอายุขัยสูงสุดของหญิงไทยก็เข้าใกล้ 80 มากขึ้น ส่วนของชายไทยก็เริ่มเลย 70 ไปอีกแล้ว

การที่อายุขัยของคนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลต่อหลายๆ เรื่อง และเรื่องที่สำคัญแต่ มักจะไม่ได้อะไรกันก็คือ เรื่องการเรียนรู้ของคน โดยในอดีตนั้นเราจะแบ่งช่วงชีวิตเราออกเป็น 3 ช่วงหลักๆ คือ ช่วงแรกตั้งแต่แรกเกิดจนเรียนจบที่อายุ 20 กว่าๆ จากนั้นก็ทำงานไปอีก 30-40 ปี และเมื่อถึงอายุช่วง 60 กว่าๆ ก็เกษียณ แต่ในยุค 4.0 นั้น **ความรู้ที่เราได้จากการเรียนหนังสือจนถึงช่วงอายุ 20 กว่าๆ นั้นไม่เพียงพอสำหรับการให้เราดำรงชีวิตได้อย่างทันสมัย และมีความสุขไปจนถึงอายุ 70-80**

ในยุคที่เรากำลังก้าวสู่ความเป็น 4.0 นั้น เราจะต้องปรับเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับการเรียนรู้เสียใหม่ **การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา** กลายเป็นคุณสมบัติที่สำคัญสำหรับคนยุค 4.0 การที่มนุษย์เราจะ

อยู่รอดอย่างสง่างามในยุคของ Machine Learning นั้น เราจะต้องแปลงตัวเราเองให้เป็น **Learning Machine** หรือเป็นเครื่องจักรแห่งการเรียนรู้

มีเอกสารจาก WEF ที่ระบุว่าคนเราจะต้องมี **Learning Agility หรือความยืดหยุ่นในการเรียนรู้** ซึ่งผู้เขียนได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นความสามารถของคนในการที่จะเปิดรับ และเรียนรู้ในวิธีคิดและความรู้ใหม่ๆ โดยจะต้องยอมลดอัตตาและความเชื่อมั่นยึดมั่นที่ตนเองมีอยู่ รวมถึงต้องถ่อมตนเพียงพอที่จะยอมรับมีคนอื่นที่มีความรู้และสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วกว่าเรา การที่จะเรียนรู้ได้อย่างยืดหยุ่นและต่อเนื่องนั้น จะมีประเด็นที่ต้องคำนึงถึงอยู่ 2 ประการด้วยกัน

เรื่องแรกคือ**อย่าเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมากเกินไปนัก** เพื่อไม่จำกัดความรู้รอบรู้ ความสนใจของตนเองเฉพาะเรื่องๆ เดียว เพราะการทำงานในอนาคตนั้น การเป็นผู้เชี่ยวชาญเพียงแค่อะไรเรื่องหนึ่งนั้นจะไม่เพียงพอที่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น ควรจะพร้อมที่จะเรียนรู้ในเรื่องที่หลากหลาย

เรื่องที่ 2 คือ **พร้อมที่จะล้มเหลวและเรียนรู้จากความล้มเหลว** การได้เรียนรู้จากความล้มเหลวในปัจจุบัน คือส่วนหนึ่งของความสำเร็จในอนาคตเป็นที่ยอมรับกันว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้มากที่สุดจากการลงมือทำเอง และถ้าเกิดล้มเหลว และสามารถเรียนรู้จากความล้มเหลวดังกล่าวได้ จะยิ่งทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นมากขึ้นไปอีก ซึ่งความยากจริงๆ อยู่ที่**บรรยากาศ วัฒนธรรม กฎ ระเบียบในการทำงานในองค์กรในประเทศไทย พร้อมที่จะยอมรับ เปิดรับต่อความล้มเหลวที่เกิดขึ้น** และมีกลไกให้เกิดการเรียนรู้จากความล้มเหลวดังกล่าว

ยิ่งในยุค 4.0 ที่มุ่งเน้นนวัตกรรมแล้ว นวัตกรรมจะเกิดขึ้นยากถ้าไม่เปิดโอกาสให้คนได้ทดลอง และจากการทดลองก็มีโอกาสที่จะล้มเหลว ดังนั้นถ้าองค์กรไม่พร้อมที่จะยอมรับต่อความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น การเรียนรู้ก็จะไม่เกิด แถมในหลายๆ องค์กร (เช่น ในองค์กรด้านราชการ) ไม่ใช่เพียงแค่มองไม่ยอมรับต่อความล้มเหลวเท่านั้น **แต่เมื่อล้มเหลวแล้วยังถูกฟ้องร้องอีกด้วย** แล้วถ้าเป็นอย่างนั้น บุคลากรองค์กรที่ไหนที่จะกล้าคิดต่าง กล้าทดลอง และกล้าที่จะล้มเหลว

สรุปคือไม่ว่าเราจะทำงานในองค์กรแบบใด หรืออยู่ในสภาวะสังคมแบบใด เราจะต้องไม่หยุดที่จะเรียนรู้ และยิ่งถ้าสามารถแปลงตนเองให้เป็นเครื่องจักรแห่งการเรียนรู้ (Learning Machine) ได้ จะยิ่งทำให้เราพร้อมที่จะเรียนรู้ได้อย่างไม่สิ้นสุด